

Uudet lääkkeet tuovat *Apua* *seksuaalihäiriöihin*

■ Miesten erilaisten seksuaalihäiriöiden hoitoon on saatavilla uusia tehokkaita lääkkeitä. Apua kannattaa hakea ajoissa, sillä ongelma erektiossa voi olla varhainen merkki vakavasta sairaudesta.

Arja-Leena Paavola

Vuonna 1998 markkinoille tullut sildenafili, joka tunnetaan kauppanimellä Viagra, mullisti erektiohäiriön hoidon. Lääkeaineella on laajentava vaikutus peniksen paisuvaiskudoksen valtimoverisuoniin seksuaalisen stimulaation seurauksena.

Vuonna 2003 myyntiin tulivat sildenafilin tavoin vaikuttavat vardenafili ja pitkävaikutteinen erektiolääke tadalafili. Ne parantavat miehen omaa erektiota helpottamalla verenvirtausta siittimeen, jolloin erektiosta tulee kovempi ja kestävämpi.

Yhä enemmän on saatavilla myös hy-

viä testosteronivalmisteita korvaamaan miehen omaa testosteronin tuotantoa, joka alkaa vähentyä 40 ikävuoden jälkeen ja laskee ikääntymisen myötä huomattavasti.

Testosteronihoito vahvistaa seksuaalista halukkuutta käytännössä kaikilla potilailla, joilla on ikääntymiseen liittyvä testosteronin puute, ja noin puolella erektiokyky paranee. Vaikutus tosin alkaa melko hitaasti, vasta 12–24 viikon hoidon jälkeen.

Joskus erektiohäiriö voi olla varhainen merkki vakavasta sairaudesta. Useissa

viime aikoina tehdyissä tutkimuksissa on todettu sen yhteys sepelvaltimotautiin.

”Erektiohäiriö voi edeltää kolmella-viidellä vuodella sepelvaltimotaudin oireita”, kertoo dosentti, kliinisen fysiologian erikoislääkäri **Juhana Piha**. ”Viime vuonna osoitettiin ensimmäisen kerran erektiohäiriön ja verisuonisairauden yhteys laajassa väestön pitkäkestoisessa seurantalutkimuksessa.”

Taustalla vaikuttavat yhteiset riskitekijät, kuten ikääntyminen, tupakointi, diabetes, verenpainetauti ja korkea kolesteroli.

Uudentyyppinen lääke ennenaikaiseen laukeamiseen

Miehen yleisin seksuaalihäiriö on ennaikainen siemensyöksy. Siitä kärsii jossain elämänvaiheessa tai koko ikänsä noin joka viides suomalaismies, ja yli puolella heistä vaiva on hankala. Ejakulaatio tapahtuu tällöin hyvin pian tai jo ennen yhdyntää.

Aiemmin häiriötä on hoidettu eräillä masennuslääkkeillä, jotka sivuvaikutuksenaan vaikeuttavat siemensyöksyä. Tämän vuoden huhtikuussa Suomen markkinoille tuli ensimmäinen tehokas valmiste, joka on tarkoitettu nimenomaan ennaikaisen siemensyöksyn hoitoon.

”Tuotenimellä Priligy myytävän lääkkeen vaikuttavana aineena on dapoksetiini, joka on sukua masennuslääkkeille. Se pidentää siemensyöksyn kuluva-aikaa ja parantaa miehen omaa kykyä hallita ejakulaation ajankohtaa”, Juhana Piha kertoo.

Priligyä ei saa käyttää samanaikaisesti selektiivisten serotoniinin takaisinoton estäjien eli SSRI-masennuslääkkeiden kanssa. Yhteiskäytön seurauksena voi olla vaarallinen serotoniinisyndrooma.

Siemensyöksy tapahtuu pääasiassa sympaattisen hermoston välityksel-

lä. Tapahtumasarja saa alkunsa selkäytimen refleksikeskuksesta, johon useat aivojen tumakkeet vaikuttavat. Tärkein ejakulaatiota säätelevä välittäjäaine on serotoniini. Dapoksetiini nostaa sen pitoisuutta aivoissa, mikä johtaa laukeamiskynnyksen nousemiseen.

”Vaiva ei riipu iästä, vaan on yhtä yleinen kaikissa ikäryhmissä. Priligyllä voidaan hoitaa ennaikaisesta siemensyöksystä kärsiviä 18–64-vuotiaita miehiä. Dapoksetiinin myötä tämän yleisen vaivan hoitaminen helpottuu merkittävästi”, Piha toteaa.

»»» *Apua seksuaalihäiriöihin...*

”Erektiohäiriö voi ennustaa tulevaa sydäninfarktia, aivohalvausta tai äkki-kuolemaa. Keski-ikäistä miestä, jolle ilmaantuu erektiohäiriö, on pidettävä sydänpotilaana, kunnes toisin on osoitettu”, Piha korostaa.

Ongelmista kannattaa kertoa rohkeasti lääkärille jo oman mielenrauhan vuoksi. Useimmissa tapauksissa erektiohäiriön taustalla ei ole vakavaa terveystilaa, vaan sitä selittävät muut tekijät.

Hoito tepsii, kunhan sitä hankkii

Erektio, siemensyöksy ja orgasmin kokeminen ovat mutkikkaita tapahtumia. Ei mikään ihme, että miehen elämässä saattaa tulla vaiheita, jolloin seksi ei suju niin kuin toivoisi.

Erektion edellytyksenä on seksuaalisen halun lisäksi toimiva hermoyhteys, jonka kautta viesti eroottisesta ärsykkeestä kulkee keskushermostosta siittiimeen. Hermoärsytyksen vaikutuksesta siittimen verenkierto vilkastuu ja veri pakkautuu paisuvaiskudokseen. Impulsien seurauksena typpioksidin tuotanto paisuvaiskudoksen valtimoissa kasvaa ja veren virtaus lisääntyy.

”Erektion saavuttaminen voi vaikeutua, mikäli sukupuolinen halu on vähentynyt elimistön testosteronipitoisuuden alentumisen vuoksi. Hermoston puutteellinen toiminta tai riittämätön verenkierto voivat myös vaikuttaa erektiota heikentävästi”, Piha kertoo.

”Häiriön taustalla on harvoin yksittäinen asia. Erektiohäiriö syntyy tavallisesti monen samanaikaisen tekijän yhteisvaikutuksesta, jossa myös psyykkisillä seikoilla on tärkeä rooli.”

Väestö sekä vanhenee että lihoo, ja alkoholin käyttökin on lisääntynyt. Vanhenemiselle ei voi mitään, mutta elämäntapojen korjaaminen edistäisi mieskuntoa. Liikapaino johtaa metaboliseen oireyhtymään, joka taas aiheuttaa veren sokerin ja verenpaineen nousua. Seurauksena saattaa olla tyypin 2 diabetes.

”Diabetekseen liittyy pienten verisuonten toiminnan heikkenemistä ja hermotojen vaurioitumista, jotka molemmat vaikuttavat erektioon. Verenpainetautiin taas liittyy hyvin yleisesti verenkiertohäiriön aiheuttama erektiohäiriö. Metabolisessa oireyhtymässä testosteronin määrä laskee.”

”Seurauksena on halujen vähenemistä, erektio-ongelmia, väsymystä, masennus-

Scanstockphoto

Vanhenemiseen ei auta mikään, mutta mieskuntoa voi pitää yllä terveillä elämäntavoilla.

ta ja lukuisia muita oireita.”

Kaikenikäisillä miehillä saattaa olla tilapäisiä erektiohäiriöitä. Apua tarvitaan, jos yhdyntä epäonnistuu toistuvasti. Piha mukaan kynnyksellä hakea apua on kuitenkin korkea.

”Vain 10–15 prosenttia seksuaalihäiriöistä kärsivistä miehistä kääntyy lääkärin puoleen. Miehet myös odottavat aivan liian pitkään ongelmiansa kanssa”, Piha pahoittelee.

”Erektiopotilailla ja testosteronivaje-tiloilla oireita on ollut keskimäärin viisi ja ennenaikaisesta siemensyöksystä kärsivillä 17 vuotta ennen lääkärin vastaanotolle hakeutumista. Seksuaalihäiriöiden lääkehoito on kuitenkin edistynyt ratkaisevasti viimeisen kymmenen vuoden aikana, joten apua on saatavilla”, hän rohkaisee. □

Kirjoittaja on vapaa toimittaja.
arjaleena.paavola@gmail.com